

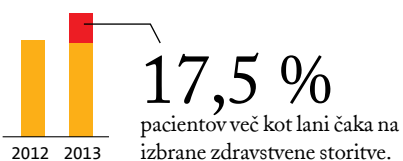
Obnovitev ŽZ

Nezmožnost plačevanja zavarovalne premije je lahko le začasna.

Življenje z invalidnostjo

»Invalidnost ni pogumen boj ali pogum pri spoprijemanju s stisko. Invalidnost je umetnost. To je iznajdljiv način, da živim.«

Čakati ali ne čakati?

Q&A

Rok Dremelj,
aktuar na področju življenjskih zavarovanj

»Če se bodo dosedanji trendi nadaljevali, bodo današnji otroci v povprečju živeli 90 let.«

Naložbenik

Nasveti, izzivi in priložnosti pri upravljanju osebnih financ.

Številka 10, december 2013

Invalidi, ki hodijo, in slepi, ki vidijo

GAL JAKIČ, smučarski klub
športnikov invalidov Albatros

Bodite zmagovalci svojega življenja

Življenje je polno nepredvidljivih trenutkov, ki jih lažje premagamo, če smo na njih dobro pripravljeni. V Zavarovalnici Triglav imamo široko paleto življenjskih zavarovanj, ki omogočajo finančno varnost v različnih življenjskih okoliščinah.

Življenjska
zavarovanja

Žan Košir, deskar

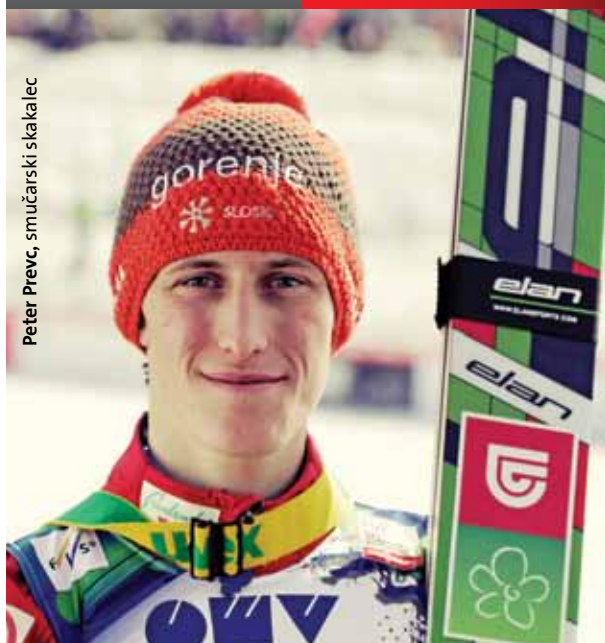
Jakov Fak, biatlonec

David Kadunc, ultramaratonec

Košarkarski klub Union Olimpija

Peter Prevc, smučarski skakalec

Slovenska hokejska reprezentanca

Anja Čarman, plavalka

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

Naložbenik

Nasveti, izzivi in priložnosti
pri upravljanju osebnih financ.

Izdajatelj: Zavarovalnica Triglav, d. d.,
Miklošičeva 19, Ljubljana, www.triglav.eu

Glavni urednik
Mateja Kurent

Uredniški odbor
Andraž Hartman
Mojca Zoran
Maša Čeplak
Sašo Sever
Igor Savič
Primož Inkret

Lektoriranje
MultiLingual

Fotografije
Shutterstock, arhiv Triglav

Tisk
Tiskarna T.K.B.M., d.o.o.

Zasnova:

Konceptualna in oblikovalska zasnova:
PM, Poslovni mediji, d. o. o.

Telefon uredništva: 01 58 06 950.
Naslov uredništva: marketing@triglav.si.

Izhaja: 2-krat letno
Naklada: 22.000 izvodov
Uredništvo si pridržuje pravico, da po potrebi skrajša ali slogovno predela članke.

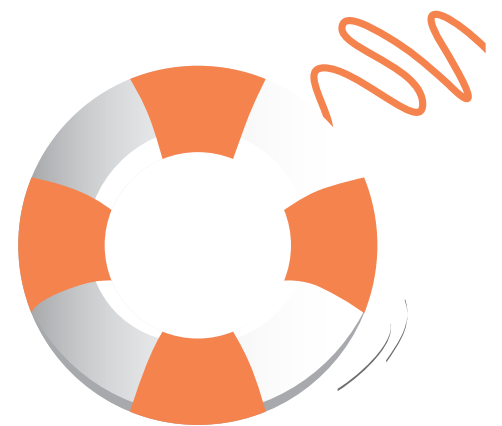

Zaščitite se!

Vsak dan se trudimo zaščititi naše najbližje in stvari, ki jih imamo radi. Vsaka naša odločitev je tako ali drugače povezana z zaščito. Ko odidemo od doma, se zaščitimo pred soncem ali mrazom. Z ustreznim oblačilom se zavarujemo pred vetrom ali dežjem in s primerno obutvijo ščitimo svoj korak. Zdrava prehrana in rekreacija varujeta naše zdravje, ki je naša najpomembnejša dobrina.

Vprašanje pa je, ali se tega sploh zavedamo, saj prepogosto najprej zaščitimo dobrine in ob tem pozabimo na zaščito lastnega zdravja in življenja. Ker je ustvarjanje varnejše prihodnosti naše temeljno poslanstvo, smo v Zavarovalnici Triglav razvili posebno življenjsko zavarovanje Triglav zaščita. Slednje je namenjeno osebni varnosti. Omogoča vam, da poskrbite za lastno zaščito, saj boste le tako sposobni zagotavljati varnost tudi svojim najbližjim. Triglav zaščita vas varuje tako v primeru invalidske upokojitve (popolna in trajna nezmožnost za delo) kot tudi v primeru nastopa hujšega stanja ali smrti. Je prvo življenjsko zavarovanje, ki je vključeno v Triglav komplet z 10-odstotnim popustom, dodatno pa prinaša tudi popust na druga premoženjska zavarovanja. Ob tem velja izpostaviti tudi zavarovalni paket celovite zdravstvene obravnave, katerega namen je izboljšati dostopnost zdravstvenih storitev, takoj ko jih potrebujete. Z novimi zavarovanji, ki so predstavljena v nadaljevanju, vam tako omogočamo, da zaščitite vse, kar vam je najpomembnejše!

Tadej Čoroli,
izvršni direktor

NASVET

str. 5

Obnovitev življenjskega zavarovanja

Nezmožnost plačevanja zavarovalne premije je lahko le začasna, zato je mogoče zavarovalno pogodbo, ki je bila v nekem obdobju neaktivna, obnoviti.

GLAVNA TEMA

str. 8, 9, 10

Invalidi, ki hodijo, in slepi, ki vidijo

»Invalidnost ni pogumen boj ali pogum pri spoprijemanju s tisko. Invalidnost je umetnost. To je iznajdljiv način, da živim.«

INTERVJU

str. 12, 13

Rok Dremelj, direktor razvoja in aktuariata osebnih zavarovanj

Ljubezen do matematike

UPORABNI NASVET

str. 17

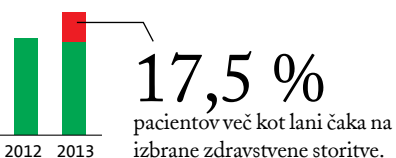
Uveljavljanje pravic

Že samo od sebe se ponudi vprašanje, na kakšen način se pri ugotavljanju mojega materialnega položaja upoštevajo sredstva, ki jih vplačujem v življenjsko zavarovanje, oziroma kako se bo upoštevalo izplačilo iz mojega življenjskega zavarovanja.

INFOGRAFIKA

str. 6, 7

Čakati ali ne čakati?

PSIHOLOGIJA

str. 11

Negotovost je nejasna prihodnost

Ni naključje, da se negotovost imenuje ravno tako. Vse dokler nekaj ni gotovo, ni končano, je »ne-gotovo« in ne moremo vedeti, kako se bo končalo.

ŽIVLJENJSKI CIKEL

str. 14, 15

Ves svet je oder ...

... in vsi moške in žene zgolj igralci, je zapisal Shakespeare v svoji slavni komediji Kakor vam drago.

AKTUALNO

str. 18

Edinstven tek po posestvu Brdo

Zdravstveno zavarovanje na potovanjih v tujini z asistenco (ZZPT)

Menedžer svojega zdravja na delovnem mestu

STROKOVNI NASVET

str. 16

Moj otrok

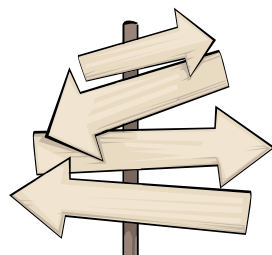
»Še pred štirimi leti je bilo življenje mojega sina jasno izrisano. Vedel je, s kom se bo poročil, po poklicu je nameraval postati raziskovalec in pomembno mu je bilo, da je bil zunaj do teme.«

PREDSTAVITEV PRODUKTA

str. 19

Invalidska upokojitev

Življenjska zavarovanja poskrbijo predvsem za varnost v primeru smrti, kaj pa pri popolni trajni nezmožnosti za delo?

Obnovitev življenjskega zavarovanja

Nezmožnost plačevanja zavarovalne premije je lahko le začasna, zato je mogoče zavarovalno pogodbo, ki je bila v nekem obdobju neaktivna, obnoviti.

Življenjska zavarovanja se v večini primerov sklenejo za dobo, daljšo od desetih let, zato je povsem razumljivo, da je sklenitev tovrstnega zavarovanja vedno rezultat preišljene odločitve. Ob sklenitvi zavarovanja se zavarovana oseba odloči, kako dobro želi biti zavarovana in kakšno premijo bo za to jamstvo plačevala. Dogovorjena zavarovalna premija velja za celotno zavarovalno dobo, tako da se ta znesek že vnaprej lahko vračuna v predvidene mesečne stroške. Pa vendar je v današnjem času veliko nepredvidenih situacij, ki od človeka zahtevajo ponovne preišljene odločitve, na primer kako znižati svoje mesečne izdatke. Tako se ljudje velikokrat odločijo, da bodo prenehali plačevati zavarovalno premijo za svoje življenjsko zavarovanje.

POSLEDICE PREKINITVE

Prenehanje plačevanja zavarovalne premije ima lahko različne posledice, ki so odvisne od vrste življenjskega zavarovanja, dogovorjene dobe trajanja zavarovanja in števila že vplačanih premij do datuma prenehanja plačevanja zavarovalne premije.

Če gre za prenehanje plačevanja zavarovalne premije za življenjska zavarovanja, pri katerih je dogovorjeno jamstvo samo za primer smrti zavarovane osebe, se zavarovalna pogodba zaključuje. Če pa gre za prenehanje plačevanja premije za življenjska zavarovanja, pri katerih je poleg zavarovalne vsote za primer smrti zavarovane osebe dogovorjena tudi zavarovalna vsota za doživetje oziroma izplačilo po poteku dogovorjene dobe, je status zavarovalne police po prenehanju plačevanja odvisen od:

- dogovorjene dobe plačevanja premij in
- števila plačanih premij od začetka zavarovanja do datuma prenehanja plačevanja.

Prenehanje plačevanja zavarovalne premije v prvih 24 mesecih pomeni prenehanje zavarovalne pogodbe brez nadaljnega jamstva zavarovalnice. Če pa se premija preneha plačevati po preteku 24 mesecev in plačilo premij zanje, je zavarovana oseba ne glede na prekinitev plačevanja še naprej zavarovana za znižano zavarovalno vsoto (kapitalizacija).

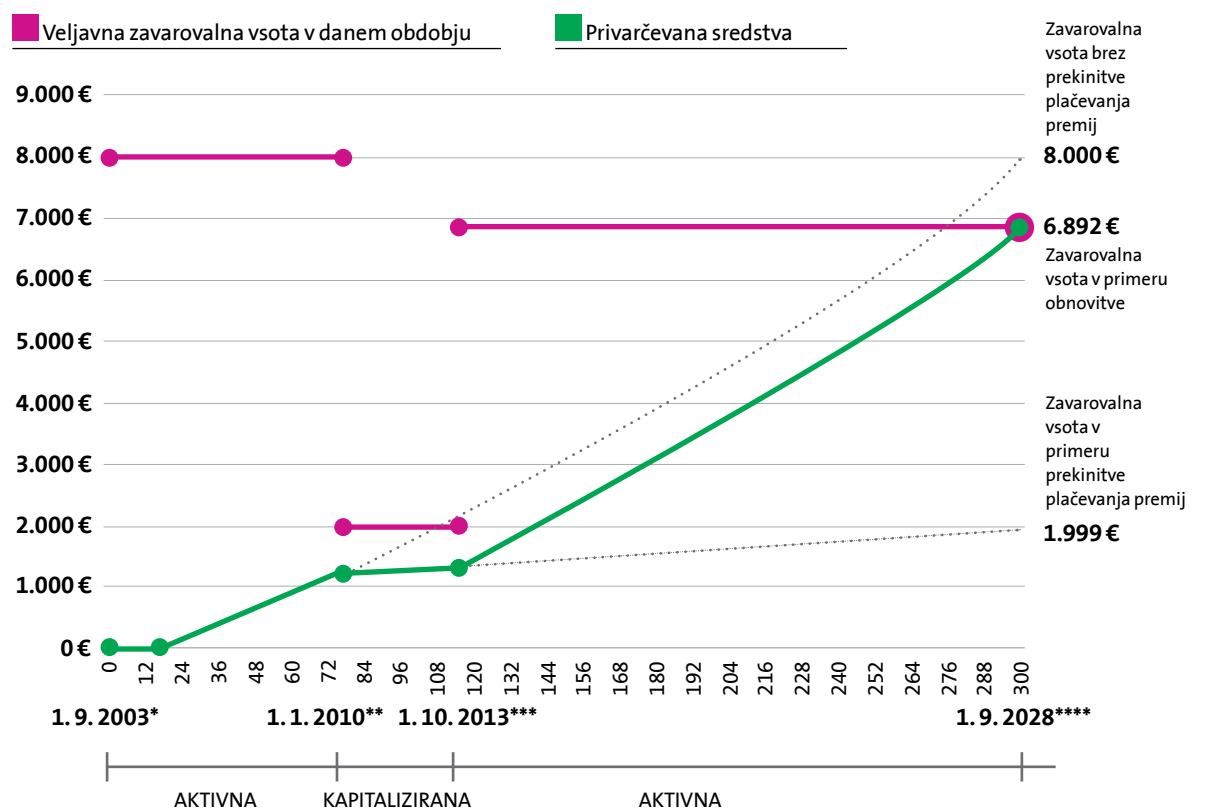
OBNOVITEV ZAVAROVANJA, POSTOPEK

Zavarovanje, ki je bilo zaradi neplačevanja premije kapitalizirano, se lahko na željo oziroma zahtevo zavarovalca obnovi. Z obnovitvijo zavarovanja lahko zavarovana oseba ponovno pridobi ob sklenitvi zavarovanja dogovorjeno jamstvo ali se odloči za novo, znižano jamstvo.

Tako se zavarovalec lahko odloči, da ponovno začne plačevati premije z novim datumom, torej datumom obnovitve zavarovanja, brez plačila premij za obdobje, ko je bilo zavarovanje kapitalizirano.

V tem primeru bo od datuma obnovitve zavarovanja veljala nova, znižana zavarovalna vsota za primer smrti oziroma doživetja. Če pa se zavarovalec odloči za obnovitev zavarovanja s poplačilom vseh premij, torej tudi tistih za čas, ko je bilo zavarovanje kapitalizirano, se z dnem obnovitve zavarovanja ohrani prvotno dogovorjena zavarovalna vsota za dogovorjena jamstva.

Primer informativnega izračuna obnovitve življenjskega zavarovanja brez plačila vseh premij

Mesečna premija = 24,13 €

* Datum sklenitve zavarovanja za osebo staro 28 let.
** Datum prekinitve plačevanja premije (kapitalizacija)
*** Datum obnovitve
**** Datum poteka zavarovalne pogodbe

Da bi se zavarovalec lažje odločil za sebi primerno vrsto obnovitve zavarovanja, se mu pred obnovitvijo zavarovanja naredi informativni izračun novih zavarovalnih vsot in nove zavarovalne premije.

Da je postopek obnovitve zavarovanja čim bolj preprost in prijazen do zavarovancev, se v prvih šestih mesecih po kapitalizaciji zavarovanja obnovitev lahko izvede le na podlagi plačila zapadlih premij. Če pa gre za obnovitev po preteku šestih mesecev od datuma kapitalizacije, se obnovitev izvede na podlagi pisnega zahtevka za obnovitev s ponovnim ugotavljanjem zdravstvenega stanja zavarovane osebe. Pisni zahtevek za obnovitev zavarovanja zavarovalec lahko izpolni na vsakem predstavništvu zavarovalnice ali pri svojem zavarovalnem agentu.

Obnovitev življenjskih zavarovanj priporočamo vsem zavarovancem glede na njihove zmožnosti, saj le aktivno zavarovanje zagotavlja morebitna izplačila ob sklenitvi dogovorjenih zavarovalnih vsot po zavarovalni polici. ■

Nina Vintar, vodja podpore poslovanju, Zavarovalnica Triglav

Preverite
možnost
obnovitve

080 555 555

Ste morda prekinili polico življenjskega zavarovanja? Ceneje je obnoviti zavarovanje, preverite pri svojem zavarovalnem zastopniku ali nas pokličite.

Čakati ali ne čakati?

To sploh ni več vprašanje, ko gre za naše zdravje. Zdravje je ali bi vsaj moralo biti na prvem mestu. Ko tu kaj zaškriplje, se mudi, hočemo biti čim prej obravnavani, čim prej na vrsti.

Ampak zaplete se lahko že na začetku, ko kličemo v ambulanto. Telefon zvoni in zvoni – v prazno. Ali pa je linija kar naprej zasedena. Ali pa se javlja avtomatska tajnica: prosimo, pokličite takrat pa takrat. Kdo še ni tako izgubljal živcev? In ko končno le dobimo živo osebo na drugi strani, nam medicinska sestra sporoči, da lahko pridemo na pregled šele enkrat maja prihodnje leto, čeprav je zdaj december. Karikiram, seveda. Ampak, grrrr, ali se šalite? Ne, tu ni šale. Zares je ni. Sploh če gre za resne zadeve, saj se stanje v tem času lahko občutno poslabša. Za marsikoga je to obdobje lahko celo usodno. Ko gre za zdravje, je torej čas še kako dragocen. V sistemu našega zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja pa je tako, kot da se na to poživžgajo.

ZAKAJ DALJŠE ČAKALNE DOBE?

»Pravica posameznega zavarovanca do prejema zdravstvene storitve je obsežna, pravica do plačila zdravstvene storitve v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja pa je omejena,« nastajanje čakalnih dob na kratko pojasnjujejo v zavarovalnicah. Financiranje našega zdravstvenega sistema temelji na plačevanju prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje (OZZ), ki tudi socialno ogroženim skupinam omogoča enakost in dostop do zdravstvenih storitev, ter za prostovoljno zdravstveno zavarovanje (PZZ). Slednje bi bilo lahko urejeno tudi drugače, bolj glede na osebne preference, pričakovana zdravstvena tveganja in vsebino storitev, menijo strokovnjaki. Košarica zdravstvenih storitev, ki jih krije OZZ, ostaja enaka, vendar je njihovo plačilo vse bolj omejeno, zato nastajajo čakalne dobe, zdravstvene storitve pa so manj dostopne. Težav je veliko, poleg čakalnih dob tudi administracija pri izvajanju zdravstvenih storitev in druge. Po nekaterih ocenah naši osebni zdravniki na primarni ravni kar tretjino delovnega časa porabijo za pisanje medicinskih obrazcev, vodenje evidence opravljenih storitev in drugo administracijo. Proces v sistemu zdravstvene dejavnosti so nepovezani, zato se veliko časa zapravi tako na strani izvajalcev kot na strani pacientov.

“Košarica zdravstvenih storitev, ki jih krije OZZ, ostaja enaka, vendar je njihovo plačilo vse bolj omejeno, zato nastajajo čakalne dobe, zdravstvene storitve pa so manj dostopne.”

VSE VEČ PREGLEDOV

Po podatkih iz Mesečnega poročila o čakalnih dobah, 1. september 2013, Inštituta za varovanje zdravja RS (IVZ) je na začetku septembra na prvi ambulantni pregled čakalo 85.341 pacientov, 22,4 odstotka več kot v istem obdobju lani. Za nekatere zdravstvene storitve jih veliko čaka celo več kot 180 dni oziroma v primeru ortopedije 12 mesecev, kolikor je dopustna čakalna doba. Najdlje je treba čakati za artroplastiko kolena, artroplastiko kolka in ortopedsko operacijo rame, operacije krčnih žil, druge posege na perifernem ožilju, posege in operacije v ustih, grlu in žrelu, ultrazvok srca in operacijo kile za odrasle. Ambulante, ki presegajo kritično mejo za čakalno dobo, pa so ambulanta za maksilofacialno kirurgijo, urološka ambulanta in revmatološka ambulanta, kjer je tudi največji delež čakajočih nad dopustno dobo. Ko gre za bolezenska stanja, so najpogostejše bolezni srčno-žilnega sistema, bolezni mišično-skeletnega sistema, nekatere vrste raka, poškodbe, vse več je tudi duševnih bolezni. Samo bolezni srca in ožilja so na primer letno

vzrok za 5 odstotkov vseh dni bolniške odsotnosti, ki pa so nad 30 dnevi spet strošek v breme Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Ukrepi za zmanjšanje bolniških odsotnosti in z njimi povezanih stroškov ne prinašajo pravih rezultatov na ravni celotnega zdravstvenega sistema. Pravega odziva na spremenjene demografske in družbenoekonomske razmere tudi ni. Se pa temu poskušajo vsaj deloma prilagajati zavarovalnice z novimi zdravstvenimi zavarovanji. ■

Janja Simonič

Zavarovalni paket celovite zdravstvene obravnave

Da bi naše zdravstveno stanje vedno imelo prednost pred vsem drugim in da bi se čas od napotitve na pregled do obravnave in diagnoze čim bolj skrajšal, je Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d., pripravila zavarovalni paket celovite zdravstvene obravnave. Paket vključuje dve zdravstveni zavarovanji:

1. za specialistično ambulantno zdravljenje in
2. za operacije,

obe z zavarovalno vsoto višine od 300 do 30 tisoč evrov. Zavarovanec si s plačilom premije, ta mesečno znaša med 13,20 in 61,43 evra, pravzaprav kupi čas od dneva naročanja na posamezen pregled do dejanskega pregleda pri zdravniku specialistu. Za potrebno zdravstveno storitev pa mu ni treba plačati, saj mu jo do določene višine plača zavarovalnica. Za operacije v Sloveniji, drugih državah EU ali Švici se zavarovancu pod določenimi pogoji izplača denarno nadomestilo. To lahko pride še kako prav za plačilo same storitve, dodatno rehabilitacijo in okrevanje po posegu, morebitno potrebno nego na domu, prilagoditev stanovanja zaradi posledic bolezni oziroma poškodbe ali pa za kritje izpada dohodkov zaradi nezmožnosti za delo.

V asistenčnem centru zavarovalnice »Zdravstvena točka« uredijo vse potrebno, tako terminsko kot medicinsko in organizacijsko, da zavarovanec do želenega zdravstvenega pregleda, diagnostične preiskave in izvidov pride najpozneje v treh tednih, seveda odvisno od primera. Zavarovanec si, če želi, svojega zdravnika lahko izbere tudi zunaj pogodbene mreže izvajalcev zdravstvenih storitev zavarovalnice, vendar pa mu zavarovalnica v tem primeru stroške opravljenih storitev povrne šele naknadno in do višine, ki je določena v njenem internem ceniku.

Ključne prednosti paketa

080 66 22 11

Več informacij o paketu, obsegu, pogojih in omejitvah zavarovanja ter možnost prenosa brošure najdete na spletni strani www.zdravstvena.net/zavarovanja/celovita-zdravstvena-obravnav.

0 100 200 300 400 DNEVI

Čakalne dobe za zdravstvene storitve, ki jih krije obvezno zdravstveno zavarovanje

GLAVA IN VRAT

Elektroencefalografija (EEG) - merjenje možganske električne aktivnosti	48,9 dni
Operacija sive mreže (katarakta)	112,4 dni
Posegi in operacije v ustih, grlu in žrelu	202,7* dni
Posegi na ušesu in mastoidu	124,5 dni
Posegi in operacije nosu in obnosnih votlin	113 dni
MR glave in vratu	132,2 dni
CT glave in vratu	65,6 dni
Rtg glave	19,8 dni
Ultrazvok vratnih žil	132,1 dni
Operacija ščitnice (tudi obščitnice)	123,4 dni

RAMENA

Ortopedska operacija rame (samo terapevtski posegi na rami)	452,9* dni
Ultrazvok rame	131,1 dni

SKELET

MR skeleta	112,8 dni
Rtg skeleta	48,1 dni
CT skeleta	54,7 dni

HRBTENICA

Posegi in operacije hrbtenice	330,8 dni
Rtg hrbtenice	49,5 dni

SRCE

Ultrazvok srca	187,1* dni
Operacije na odprtem srcu	163 dni
CT srca	47,6 dni
MR srca	49,1 dni
Koronarna angiografija in PTCA	85,3 dni
PTA (perkutana transluminalna angioplastika)	67 dni

PRSNI KOŠ

Ultrazvok dojke	111,3 dni
Rtg-mamografija	79,7 dni
Rtg PC	48,7 dni

OŽILJE

Drugi posegi na perifernem ožilju	319,4* dni
Posegi na arterijah (brez PTA)	42,2 dni
Angiografija (brez koronarne angiografije)	71,4 dni
MR-angiografije	161,4 dni
CT-angiografije	88,2 dni

ŽIVCI IN MIŠICE

Drugi posegi na perifernem ožilju	166,6 dni
Ultrazvok mehkih tkiv (mišica, tetiva, sklep, skrotum, vrat, kolki novorojenčkov)	132,3 dni

TREBUH

CT toraks in abdomen	69,6 dni
MR toraks in abdomen	109,2 dni
Operacije žolčnih kamnov	90,7 dni
Rtg ledvic in sečnega mehurja	48,1 dni
Rtg abdominalna	3,2 dni
Operacije kile - odrasli	180,6* dni
Operacije kile - otroci	29,5 dni

ROKE

Operacija karpalnega kanala	104,1 dni
-----------------------------	-----------

NOGE

Artroplastika gležnja	330 dni
Artroplastika kolena	469,6* dni
Terapevtske artroskopije (kolenske križne vezi, kolena)	236,4 dni
Artroplastika kolka (protetika, endoproteza)	407* dni
Operacije krčnih žil	358,4* dni
Sklerozacija krčnih žil	150 dni

Opombe:

* Čakalna doba presega dopustno čakalno dobo, ki je 180 dni, razen za ortopedske storitve, za katere je dopustna čakalna doba 12 mesecev (366 dni).

Opombe:

** Za posege na ušesu in mastoidu, posege in operacije nosu in obnosnih votlin, operacije ščitnice (tudi obščitnice), ortopedske operacije rame (samo terapevtski posegi na rami), posege in operacije hrbtenice, operacije na odprtem srcu, koronarno angiografijo in PTCA, PTA (perkutana transluminalna angioplastika), operacije žolčnih kamnov, artroplastiko gležnja, artroplastiko kolena in artroplastiko kolka (protetika, endoproteza) je čakalni čas odvisen od posameznega primera in je lahko krajši ali daljši od 21 dni.

Čakalne dobe za zdravstvene storitve, ki jih krije Zavarovalni paket celovite zdravstvene obravnave

Za vse zdravstvene storitve** do 21 dni

Vir: Inštitut za varovanje zdravja, september 2013, in Triglav, Zdravstvena zavarovalnica

Zgoraj: Angleška deklica s preloma iz 19. v 20. stoletje pozira fotografu s protezo lokalnega čevljarja Jamesa Gillinghama.

Desno: Claire Lomas, paralizirana od prsi navzdol, na londonskem maratonu leta 2012, ki ga je prehodila s pomočjo bionične obleke.

Invalidi, ki hodijo, in slepi, ki vidijo

»Invalidnost ni pogumen boj ali pogum pri spoprijemanju s stisko. Invalidnost je umetnost. To je iznajdljiv način, da živim.«

To so besede pesnika in pisatelja Neila Marcusa, ki živi z distonijo, boleznijo patološko spremenjenega mišičnega tonusa. So besede, ki opisujejo prenekaterega izjemnega posameznika, ki kljub svoji invalidnosti (ali pa morda prav zaradi nje) živi polno in ustvarjalno življenje, s katerim bogati tudi svojo skupnost in našo družbo. Ludwig van Beethoven, Franklin D. Roosevelt, Arthur C. Clarke, Stephen Hawking, Helen Keller, Christopher Reeve, Mateja Pintar, Alen Kobilica in Darko Đurić, če naštejemo le nekatera imena.

Na svetu z lažjo ali težjo obliko invalidnosti živi približno 15 odstotkov ljudi, kar je več kot milijarda svetovnega prebivalstva. V Sloveniji ocenjujejo, da je invalidnih okoli 8 odstotkov ljudi, invalidnost pa velikokrat pomeni tudi invalidsko upokožitev. Leta 2012 je bilo v Sloveniji kar 15,2 odstotka invalidskih upokožencev, kar pomeni skoraj 90.000 ljudi. Za največ invalidskih upokožitev je kriva bolezen, leta 2012 so bile po podatkih ZPIZ-a bolezni vzrok za nastanek invalidnosti I. kategorije v kar 90,9 odstotka primerov. S pomočjo arhitekturnih prilagoditev in tehnoloških dosežkov invalidi poleg vključenosti v družbo dosejajo vse

Spodaj: Najnaprednejša robotska roka Bebionic3.

višje stopnje izobraženosti in posledično tudi zaposlenosti. To pripomore, da je njihovo življenje bolj kakovostno in neodvisno.

SAMOSTOJNOST

Arhitekturne in tehnološke rešitve, ki posameznikom z različnimi stopnjami invalidnosti omogočajo kar največjo samostojnost, že šest let predstavljajo v vzorčnem stanovanju Dom Iris na Univerzitetnem rehabilitacijskem inštitutu Soča v Ljubljani. V stanovanju velikosti 90 kvadratnih metrov je poleg posebej prilagojene kopalnice kuhinja, ki je plod domačega znanja. Zasnovana je v obliki vrtljivega otoka in tako dostopna z vseh strani, višine in globine pohištvenih elementov se lahko prilagajajo invalidskemu vozičku. Vzorčni dom je opremljen z elektronskimi sistemi, ki na govorni ukaz, ob gibanju očesnih zrkel ali z daljinskim upravljanjem omogočajo nadzorovanje in upravljanje bivalnega okolja (odpiranje vrat in oken, dviganje in spuščanje zaves, upravljanje televizije, radia, telefona, vklop in izklop ogrevanja itd.), pa tudi spremljanje uporabnikovega zdravja na daljavo.

Brez inovativnih dosežkov tehnologije bi bil marsikateri invalid obsojen na vegetiranje, naša družba pa prikrašana za dragocena znanja. Eden najbolj znanih znanstvenikov našega časa, Stephen Hawking, se s svetom sporazumeva z računalnikom, ki ga upravlja z očesno vežo. Zadnjič se je podpisal pred 34 leti, kljub temu pa je zaradi svojih do-gnanj (teorije o črnih luknjah ter uspešnic Kratka zgodovina časa in Vesolje v orehovi lupini) pravi znanstveni zvezdnik.

“Brez inovativnih dosežkov tehnologije bi bil marsikateri invalid obsojen na vegetiranje, naša družba pa prikrašana za dragocena znanja.”

»Potrata časa bi bila, če bi se jezil na svojo invalidnost. Treba je živeti in zdi se mi, da sem to kar dobro opravil. Ljudje nimajo časa za tiste, ki so nenehno jezni in se pritožujejo,« je izjavil znanstvenik, ki so mu pri 21 letih diagnosticirali motorično živčno bolezen ALS (amiotrofična lateralna skleroza, ki povzroča razpad celic v hrbtne možgane in možgane), ki povzroča razpad celic v hrbtne možgane in možgane, ki

Levo: Gal Jakič v kanadskem Whistlerju med paraolimpijskimi igrami v Vancouvru 2010.

nadzorujejo hoteno mišično dejavnost) in napovedali le še nekaj let življenja. Napovedi zdravnikov je presegel za najmanj 40 let.

TEHNOLOGIJA V SLUŽBI ČLOVEKA

Naravnost neverjetne dosežke znanost dosega tudi na področju izdelovanja protez. Če so prve še pred našim štetjem izdelovali že Egipčani, je naslednji pomembnejši preboj sledil v 16. stoletju, ko je francoski kirurg Ambroise Pare predstavil amputacijo kot postopek, ki rešuje življenja, in se potem lotil tudi znanstvenega razvoja protez. Pravi razcvet je protetika doživela po drugi svetovni vojni. Današnji dosežki biomedicine ter spajanja človeškega in mehanskega pa brez pretiravanja dosegajo znanstvenofantastične razsežnosti: robotske roke, ki se učijo s posnemanjem gibov, bionične roke in noge, ki jih uporabnik lahko upravlja z mislimi, pretvorba živčnih impulzov v gibanje in še bi lahko naštevali.

Velik napredek na področju robotskih nog je biomedicini uspel prav letos na Inštitutu za rehabilitacijo v Chicagu, kjer so mišične signale pretvorili v ustrezne gibe. Prvič se je zgodilo, da lahko živčni signali nadzorujejo tako motorizirano koleno kot gleženj, in to brez dodatnega daljinskega upravljavca.

NA MARATON Z BIONIČNO OBLEKO

Znanstveniki pa so v raziskavah poškodbe hrbtenice šli še korak dlje in izumili celo bionično obleko. Ena najbolj razvpitih se imenuje ReWalk. Zaslovela je lani, ko je 32-letna Claire Lomas kot prva invalidka z njeno pomočjo pretekla londonski maraton. Če smo natančni, ga je prehodila in za to potrebovala 16 dni. A nekdanji profesionalni jahalki, ki si

je zlomila hrbtenico pri padcu s konja, je kljub velikim bolečinam in preglavicam s pločniki ter cestnimi razpokami uspelo – z računalnikom v nahrbtniku, berglami in posebnimi motorčki na sklepih. Računalnik bionične obleke deluje tako, da spremembo v ravnotežju uporabnika zazna kot signal, da se želi ta premakniti, številni senzorji in motorčki pa nato opravijo gibe, ki jih paralizirani sklepi ne morejo. Kljub temu da organizatorji maratona Clairinega dosežka niso priznali, češ da tekmovanja ni končala v enem dnevu, je prejela kar 14 medalj sotekmovalec. Te so ji po njenih besedah pomenile več kot uradna medalja, saj jih je dobila kot priznanje za svoj neverjetni pogum in inspiracijo.

SLEPI, KI VIDIJO

Inspiracija, zgled in motivator v eni osebi je nedvomno tudi Alen Kobilica, če se vrnemo še v domače loge. Nekdanji vrhunski maneken je po izgubi vida ustanovil center slepih športnikov s pomenljivim imenom Vidim cilj, ki provokativno izpodbija predsodke, usmerjene v slepe. Alen se je podal v svet športnih plavalcev in se, čeprav je za las zgrešil olimpijsko normo, ne ustavi, niti pred izzivom smučanja in kolesarjenja. Kot je zapisano na straneh centra, tudi zato, ker zgolj izguba vida ne pomeni, da slepi ne morejo videti in uresničevati svojih ciljev.

Gluhi skladatelj, slepi plavec, predsednik najmočnejše države na svetu na invalidskem vozičku ali invalidna maratonka. Izjemni posamezniki, ki premikajo meje mogočega in spodkopavajo predsodke. Vsak dan znova dokazujejo, da je življenje resnično umetnost možnega in da so meje le tiste v glavah. Ali kot je dejal Stevie Wonder: »Samo zato, ker nekdo ne vidi, še ne pomeni, da nima vizije.« ■

Petra Bursič

Novo življenjsko zavarovanje Triglav zaščita

Po statistiki se z invalidnostjo v družini srečuje kar četrtina ljudi. V Sloveniji je najpogostejši vzrok za invalidnost bolezen. Rakava obolenja, multipla skleroza, bolezni srca in ožilja ter podobna obolenja so po podatkih ZPIZ-a lani povzročili kar 90 odstotkov primerov invalidnosti I. kategorije. Življenjsko zavarovanje Triglav zaščita združuje zavarovanje za primer smrti, popolne trajne nezmožnosti za delo in hujših stanj, ki so posledica nezgod ali bolezni. Triglav zaščita je pravzaprav zavarovanje, s katerim sebe in svojo družino zaščitite pred finančno zagato, saj omogoča plačevanje stroškov oskrbe ali morebitnega zdravljenja in vsaj nekoliko olajša prilagoditev novemu načinu življenja, poleg tega pa zmanjšuje dohodkovno vrzel med invalidsko pokojnino in dohodki pred invalidsko upokojitvijo. Povprečna invalidska pokojnina je za več kot polovico nižja od povprečne mesečne plače, z zavarovanjem Triglav zaščita pa si lahko ob nizkem mesečnem vplačilu (že od 10,00 evrov naprej) zagotovite enkratno izplačilo ali dodatno mesečno rento ter s tem lažje in udobnejše bivanje.

Za vam prilagojen izračun se lahko oglasite v eni izmed naših poslovalnic, se obrnete na vašega zavarovalnega svetovalca ali nas pokličete po telefonu na številko 080 555 555.

Podrobnejše informacije dobite na strani, kjer najdete tudi brošuro: www.triglav.si/zavarovanja/posamezniki/zivljenjska_zavarovanja/triglav-zascita.

Negotovost je nejasna prihodnost

Ni naključje, da se negotovost imenuje ravno tako. Vse dokler nekaj ni gotovo, ni končano, je »ne-gotovo« in ne moremo vedeti, kako se bo končalo: ali bo izid zaželen ali nezaželen.

Zato je univerzalna človeška situacija, da živimo v svetu, v katerem marsikaj ni gotovo, v katerem lahko pride do situacij, ki ogrožajo tisto, kar nam je pomembno. In ko so reči take, je normalno, da na takšne možnosti reagiramo z neprijetnimi občutki. Med tovrstne občutke sodi tudi tisti, ki ga imenujemo tesnoba ali anksioznost.

Doživeti tesnobe, ki ga povzročajo občutki, da živimo v svetu, polnem negotovosti, ni patološko, temveč je v zvezi z univerzalno človeško situacijo, s tistim, kar filozofi poimenujejo »odvrženost-v-svet«.

POBEG OD ČUSTEV NI REŠITEV

Drugače kot otroci, ki svoja neprijetna čustva doživljajo kot problem in skušajo od njih pobegniti, odrasli ljudje vedo, da problem ni v samih čustvih, ampak v tistih negativnih situacijah, ki probleme povzročajo.

Glede na to, da ne moremo postati popolnoma varni v svetu, v katerem so možni različni negativni scenariji, ljudje počasi razvijamo sposobnost tolerirati to negotovost in tesnobo, ki jo povzročajo. Negotovost pomeni, da se nekaj lahko zgodi, ni pa nujno, da se bo res zgodilo. Zato je negotovost povezana z verjetnostjo, da se bo zgodilo nekaj slabega – s tveganjem.

ŽIVIMO V RIZIČNEM SVETU

Kako živeti v svetu, ki je rizičen, v katerem se slabe reči ne dogajajo samo drugim, ampak obstaja tveganje, da se zgodijo tudi nam samim ali pa ljudem, ki jih imamo radi? Veščina preživljanja v takšnem svetu je v tem, da začnemo ločiti tisto stopnjo negotovosti ali rizika, ki je tako nizka, da je sprejemljiva, od tiste stopnje tveganja, ki je toliko visoka, da je nesprejemljiva.

Obstaja še eno čustvo, ki nam pomaga, in sicer zaskrbljenost. Struktura čustva zaskrbljenosti je, da si zamišljamo možne prihodnje negativne scenarije, v katerih je ogroženo nekaj, kar nam je pomembno. Edino to zamišljanje pri nas povzroča to vrsto strahu, ki ga poimenujemo zaskrbljenost. To je koristno čustvo, saj nas motivira, da se zaščitimo. Motivira nas za dve aktivnosti: za preprečitev in za pripravo. Ko zaskrbljena oseba pomisli, da bi se lahko v prihodnosti zgodilo nekaj negativnega, kar bi sama z nekim ravnanjem v sedanjosti lahko preprečila, to tudi stori. Toda če zamišljene negativnega dogodka ni mogoče preprečiti, se nanj lahko pripravimo tako, da v morebitno negativno prihodnost »nesemo« s seboj tisto, kar potrebujemo, da bi zmanjšali škodo ali se izognili nezaželenemu scenariju.

ZASKRBLJENOST JE TUDI PRIPRAVLJENOST

Če človek ne bi bil zaskrbljen, potem ne bi niti pomislil na negativni scenarij in ga ne bi poskusil preprečiti ter ne bi bil pripravljen, če se ta zgodi. Zato sta skrb in zaskrbljenost

povezana pojma. Ljudje, ki skrbijo za svoje zdravje in za prihodnost svoje družine, so zaskrbljeni, kaj bi bilo, če bi težko zboleli, postali invalidni ali če bi umrli. Racionalen odgovor na to je dvojen. Po eni strani počnejo vse, kar varuje njihovo zdravje in telo, izogibajo pa se situacijam in dejavnostim, ki so tvegane za zdravje in telo. Po drugi strani pa se, če ne morejo preprečiti bolezni, poškodb ali smrti, zavarujejo za te primere.

KO SMO VARNI, RADI TROŠIMO

Ko gre za denar, ga ljudje večinoma veliko lažje trošijo, ko se počutijo varne, kot pa takrat, ko se počutijo negotove. Denar ni nikoli samo denar, ljudje denarju pripisujejo različne pomeni. Mnogi v neki količini denarja oziroma lastnine, ki se lahko spremeni v denar, vidijo vir varnosti. To pomeni, da v negotovih časih ljudje skušajo doseči varnost tako, da akumulirajo denar za »bog ne daj«. Ko to počne večina, promet upada, cene se nižajo. Čeprav vsi vedo, da je to najugodnejši čas za nakup, saj obstaja velika verjetnost, da bodo cene čez čas narastle in bodo tisti, ki sedaj kupujejo, s tem zaslužili, se velika večina ne odloči za nakup. Negotovost vpliva na to, da ljudje razmišljajo konzervativno: bolj pomembno jim je, da ohranijo vrednosti, ki jih imajo, kot pa da bi tvegali, zato da bi te vrednosti povečali. Ravno zaradi tega kolektivnega mehanizma je velik dobiček povezan z veliko negotovostjo. ■

dr. Zoran Milivojević

negotóvost -i ž

lastnost, značilnost negotovega: negotovost položaja / med vojno so bili, živeli v negotovosti; mučna negotovost; občutek negotovosti / vprašati z negotovostjo

■ publ. iti v negotovost v *negotovo*, *nejasno prihodnost*; dolgo časa ga je pustil v negotovosti *mu ni dal dokončnega odgovora na prošnjo, vprašanje*

(vir: SSKJ)

Ljubezen do matematike

Kaj je pomembno za dobrega aktuarja? Izkušnje, izkušnje in še enkrat izkušnje, pa tudi kaj drugega, na primer ljubezen do matematike ter hkrati velika mera iznajdljivosti in občutka. Skoraj nemogoča kombinacija lastnosti v eni osebi, bi pomislili, pa vendar mogoča. Pogovor z Rokom Dremeljem, aktuarjem, direktorjem razvoja in aktuariata osebnih zavarovanj, dokazuje prav to.

Večina vašega dela temelji na statistiki in matematiki, ki sta težko razumljivi in manj priljubljeni področji. Ali ste si res vedno želeli postati aktuar?

Ne, saj do trenutka, ko sem na fakulteti videl razpis za zaposlitev aktuarja, nisem niti vedel, kaj aktuar sploh je. Sem imel pa že v osnovni šoli rad matematiko, ki je bila tudi preostali čas šolanja moj najljubši predmet. To je na koncu pripeljalo do študija na matematični fakulteti in s tem do omenjenega razpisa, ki me je pripeljal v aktuarstvo.

Vsak bi torej težko opravljal vaše delo, katere lastnosti so po vaših izkušnjah za aktuarja najpomembnejše?

Aktuarstvo je zelo raznolik poklic, saj je poleg matematičnih in statističnih znanj velikokrat treba preučiti tudi zakonodajo, kakšno stvar sprogramirati, predvsem pa poznati lastnosti finančnih trgov, saj je varčevanje ena pomembnih komponent življenjskih zavarovanj. Dodal bi seveda še iznajdljivost, saj marsikdaj nimaš vseh podatkov, ki bi jih potreboval za korekten izračun, in je zato treba velikokrat uporabiti lastno presojo. Kot eno najpomembnejših lastnosti dobrega aktuarja pa bi izpostavil izkušnje, saj ti ravno te pomagajo oceniti, ali so rezultati, izračunani z zapletenimi aktuarskimi in finančnimi modeli, smiselni. Če povzamem, mora biti aktuar nekakšen multipraktik.

“Če se bodo dosedanja trendi nadaljevali, bodo današnji otroci v povprečju živeli 90 let.”

Katero pa je vaše najzanimivejše ali najbolj nenavadno opravilo?

To je odvisno od posameznega aktuarja. Nekateri uživajo v razvijanju zapletenih modelov, s katerimi potem poskušajo čim bolj napovedati poslovanje zavarovalnice v prihodnje, drugi v brskanju po statističnih podatkih, pri katerem lahko kdaj prideš do zelo zanimivih in tudi smešnih ugotovitev. Sam imam najraje razvoj novih oblik zavarovanj, saj se pri tem meša veliko različnih področij.

Pomemben del (ob sledenju zakonskim zahtevam) sta tudi razvoj produktov in predvsem določanje njihove cene.

Pri razvoju novih oblik zavarovanj sodeluje veliko različnih služb v zavarovalnici in aktuarji smo samo ena od njih, čeprav precej pomembna, saj vsi izračuni in odgovornost za njihovo pravilnost padejo na naša pleča. Razvoj produkta se vedno začne z idejo, kaj potencialni zavarovanci potrebujejo. Ta ideja lahko pride od naših zavarovalnih posrednikov, ki so dnevno v stiku s strankami, običajno pa tovrstne ideje dobimo s pregledovanjem ponudbe velikih zavarovalnic v tujini. Idejo je potem treba preoblikovati v produkt, ki bo skladen z zakonodajo, ki ga bo mogoče podpreti z informacijskim sistemom, predvsem pa bo za zavarovance zanimiv, in kar je še pomembnejše, koristen.

Ključna pri celotnem razvoju je pravilna določitev cene, za kar potrebujemo ustrezne statistične podatke. To običajno ni problem pri uveljavljenih oblikah zavarovanj, pri katerih

si lahko pomagamo z lastnimi analizami. Bolj problematično je to pri novih zavarovanjih, za katera moramo statistične podatke pridobiti iz drugih virov. Javno dostopni podatki običajno niso primerni, saj so ali premalo podrobni ali pa neustrezni zaradi razlik med celotno populacijo in zavarovanci. Takrat si pomagamo s podatki iz tujine, ki jih največkrat dobimo od pozavarovalnic. Te so precejkrat udeležene pri razvoju produktov in pomagajo s svojim znanjem ter podatki, v zameno pa si zagotovijo nov posel, saj zavarovalnice potem ta zavarovanja pozavarujejo pri njih.

Poleg statističnih podatkov je treba oceniti še kup ekonomskih kazalnikov, katerih določitev je običajno še precej težja in manj zanesljiva. Včasih se je treba zanesti zgolj na lastni občutek.

Ste pomemben in ključni temelj zavarovalništva; ali tudi tako ključen, da lahko na primer z napačno postavitvijo cen spravite v nevarnost celotno zavarovalnico?

Res je, pri določanju cen moramo paziti, da te niso previsoke, saj sicer zavarovanj nihče ne bo kupoval pri naši zavarovalnici, ampak pri konkurenci. Enako pomembno pa je, da cene niso prenizke, saj ima to lahko precejšnje negativne finančne posledice za zavarovalnico. V skrajnih primerih lahko pripelje tudi do njenega propada.

Poznate kakšne primere?

Zanimiv je primer najstarejše vzajemne zavarovalnice na svetu, Equitable Life, ustanovljene leta 1762. Bila je prva zavarovalnica, ki je pri določanju cen življenjskih zavarovanj uporabljala sodobne aktuarske izračune, kar ji je kot prvi omogočilo uvedbo večletnih življenjskih zavarovanj z enotno zavarovalno premijo skozi celotno dobo zavarovanja. To je bila takrat revolucionarna novost, ki je tej zavarovalnici omogočila, da je postala ena največjih v Veliki Britaniji.

Precej pozneje, v osemdesetih letih prejšnjega stoletja, pa so ravno njeni aktuarji pri določanju cen pokojninskih zavarovanj krepko precenili prihodnje donose na kapitalskih trgih in hkrati podcenili podaljševanje življenjske dobe njihovih zavarovancev. To je pomenilo, da so pokojninska zavarovanja prodajali precej pod njihovo realno vrednostjo. Posledice napake so se pokazale desetletje ali dve pozneje, ko so se zmanjšali donosi na kapitalskih trgih in se je pokazal učinek podaljševanja življenjske dobe. Do takrat pa je imela zavarovalnica že tako velik obseg teh zavarovanj, da so bile njene izgube prevelike, da bi jih lahko pokrila iz drugih poslov. Leta 2000 je bila tako Equitable Life s strani sodišča prisiljena prenehati sklepanje novih zavarovanj, sočasno pa je morala pokojnine obstoječim zavarovancem znižati na višino, ki jo je bila še sposobna izplačevati.

In zakaj se to pri nas ne more zgoditi oziroma kako se skušate temu izogniti?

Zakonodaja predpisuje vrsto varovalk, ki zagotavljajo, da zavarovanci dobijo izplačane škode, ne glede na poslovanje zavarovalnice. Ampak varuje predvsem zavarovance, kar je razvidno tudi iz primera Equitable Life. Tam so zavarovanci

Rok Dremelj, direktor razvoja in aktuariata osebnih zavarovanj, Zavarovalnica Triglav

KDO JE AKTUAR?

AKTUAR (latinsko *actuarius*) je bil v srednjem veku pisarniški uradnik oziroma sodni pisar.

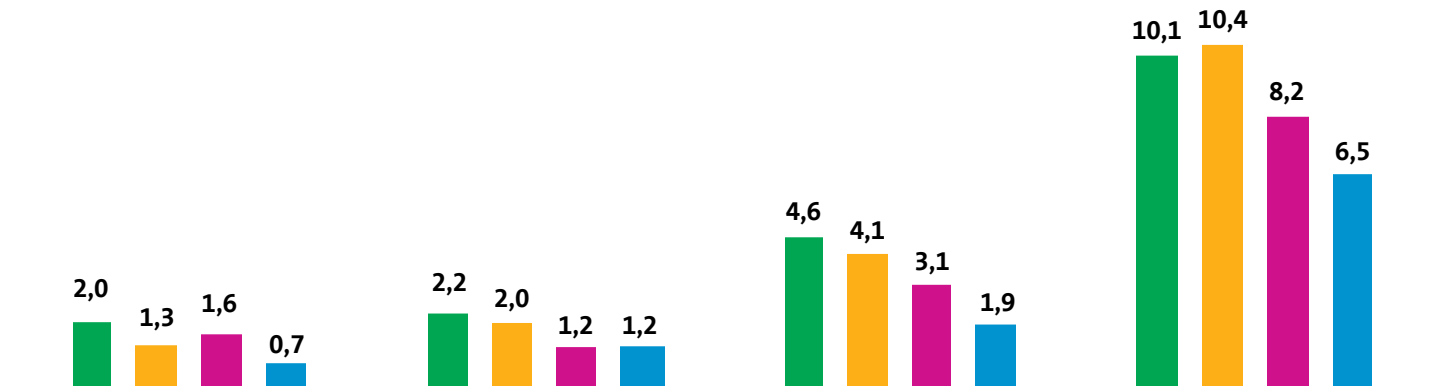
Danes je to naziv za zavarovalniškega strokovnjaka za preračunavanje rentabilnosti zavarovanj in premij oziroma ukvarjanje z verjetnostmi in obvladovanjem tveganj, slonečih na tržnih zakonitostih. To zahteva od aktuarja dobro poznavanje matematičnih (verjetnostni račun) in statističnih ter informacijskih orodij. Zato se za aktuarja pogosto uporablja tudi naziv zavarovalniški matematik. Aktuar ima običajno v zavarovalnicah tudi vlogo revizorja za področje zavarovalniških poslov.

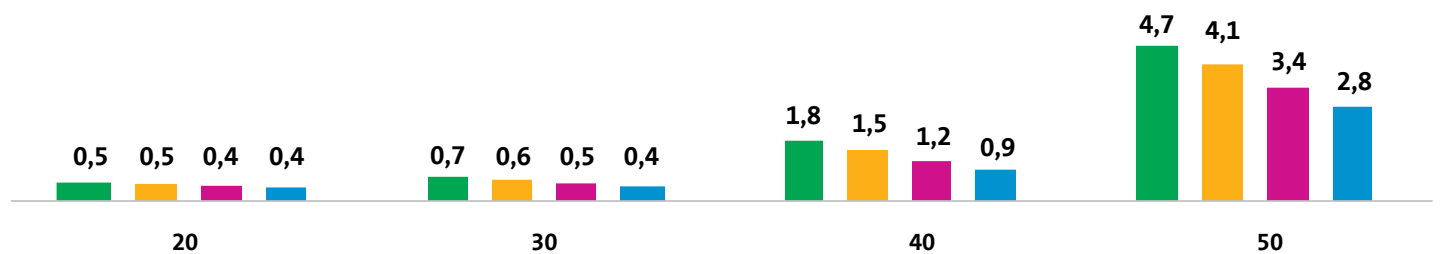
**ZMANJŠEVANJE
SMRTNOSTI V SLOVENIJI V
LETIH 1975-2005**

Zaradi izboljševanja smrtnosti se zavarovanja za primer smrti cenijo, saj umre manj zavarovancev in zato zavarovalnica izplača manj zavarovalnin.

Število umrlih moških na 1.000 prebivalcev glede na starost in leto

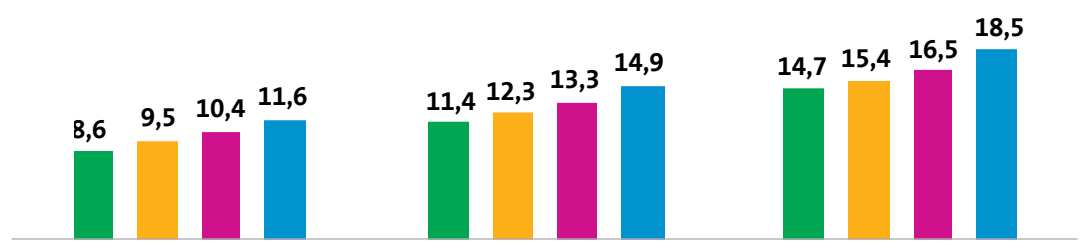

Število umrlih žensk na 1.000 prebivalcev glede na starost in leto

**ZMANJŠEVANJE
SMRTNOSTI V SLOVENIJI V
LETIH 1975-2005**

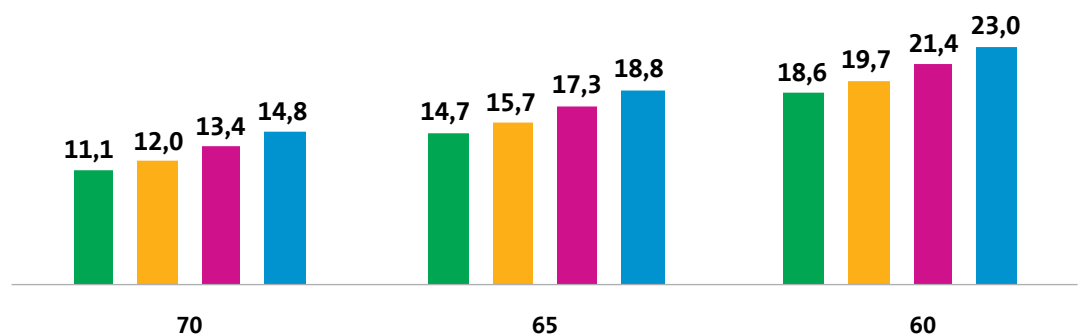
Pokojninska zavarovanja se postopno dražijo, saj bodo zavarovanci živeli dlje in bodo zato prejeli več pokojnin.

Pričakovana preostala življenjska doba moškega glede na starost

*Vsi izračuni so narejeni ob predpostavki (ki sicer ne velja), da bo smrtnost v prihodnje ostala nespremenjena.

Pričakovana preostala življenjska doba ženske glede na starost

dobili vsaj delno izplačane pokojnine, pri tem pa so lastniki zavarovalnice izgubili svoj vložek.

Trenutno se pripravlja nova evropska zakonodaja, imenovana Solventnost II, ki bo od zavarovalnic zahtevala, da morajo imeti zadosti sredstev, da v 99,5 odstotka preživijo naslednje leto. Poenostavljeno povedano, zakonodaja naj bi bila torej takšna, da bo v EU-ju vsako leto propadla vsaka dvestota zavarovalnica oziroma še kakšna manj, saj imajo zavarovalnice običajno večje kapitalske rezerve od predpisanih. Manj možnosti za propad imajo kapitalsko močne zavarovalnice z visoko kreditno oceno. Koristno je tudi, da zavarovalnica sklepa več vrst zavarovanj, saj potem negativni učinki napak pri posamezni zavarovalni vrsti niso tako hitro pogubni za zavarovalnico kot celoto.

Aktuarji vedno poskušamo s preigravanjem različnih scenarijev ugotoviti, kolikšno nevarnost posamezni dogodki

predstavljajo za zavarovalnico in kako preprečiti ali vsaj omiliti njihove negativne učinke. Kakšen bo finančni učinek, če se pojavi nova španska gripa? Kakšen, če pride do novega preboja v medicini in bodo ljudje živeli bistveno dlje? Kaj se bo zgodilo v primeru nove finančne krize? Kakšen bi bil učinek velikega potresa v Ljubljani? Kakšen, če propade večja banka v Sloveniji? In potem poskušamo z različnimi metodami zagotoviti, da bo zavarovalnica preživela tudi takšne negativne dogodke. Včasih to pomeni, da nekatera zavarovanja nikoli ne ugledajo luči sveta, saj bi bila za zavarovalnico preprosto preveč rizična.

Kateri so najzanimivejši statistični trendi, ki jih opazate in tudi vas presenetijo?

Ker sem zaposlen na področju življenjskih zavarovanj, se precej ukvarjam tudi z analizo smrtnosti. Splošno znan

je trend, da ljudje živimo vedno dlje, ampak pri preučevanju sem vedno znova presenečen nad hitrostjo in vztrajnostjo izboljševanja. Če se bodo dosedanja trendi nadaljevali, bodo današnji otroci v povprečju živeli 90 let. Ampak to so res samo statistične napovedi, kaj se bo dejansko dogajalo v naslednjih stotih letih, pa lahko samo ugibamo.

Ima pa ta trend različne vplive na ceno življenjskih zavarovanj. Tako se zavarovanje za primer smrti zaradi padanja smrtnosti ceni, saj umre manj zavarovancev in zato zavarovalnica izplača manj zavarovalnin. Ravno obratno je pri pokojninskih zavarovanjih, saj bodo zavarovanci živeli dlje in bodo zato prejeli več pokojnin. Pokojninska zavarovanja se zato ves čas po malem dražijo in se bodo najverjetneje dražila tudi v prihodnje. ■

Primož Inkret, MBA, PM, Poslovni mediji

Ves svet je oder ...

... in vsi moške in žene zgolj igralci, je zapisal Shakespeare v svoji slavni komediji *Kakor vam drago*.

Govori prav o tem, kako v vsakem življenjskem obdobju igramo novo vlogo: od nemočnega otroka in brezglavo zaljubljenega najstnika do vojščaka ter pravičnika. Stari filozofi so govorili o sedmih pomembnih življenjskih obdobjih, v katerih ima posameznik možnosti za celovit razvoj svoje osebnosti. Podobno velja za sestavo osebne naložbene košarice. V vsakem obdobju mora biti drugače uravnotežena, saj si s starostjo lahko privoščimo vse manj tveganja. Tako posameznik na začetku svoje samostojne poti lahko nalaga v bolj tvegane naložbene oblike, kot so delnice, saj je časovno obdobje do njegove upokojitve daljše. Večji negativni nihaji vrednosti pretežno tvegane premoženja bodo skozi čas izravnani. Pri časovnih horizontih, daljših od dvanajst let, velja, da so delniške naložbe bolj upravičena izbira od obvezniških naložb. Ko si posameznik ustvarja družinsko gnezdo in prevzema vse večjo odgovornost za svoje najbližje, je njegova toleranca do morebitne izgube vrednosti prihrankov precej manjša, zato je treba večji poudarek v naložbeni košarici dati varnejšim oblikam naložb, kot so visokokvalitetne obveznice in/ali depoziti.

VEDNO PRIDE KRIZA

Makroekonomska gibanja v vodilnih globalnih gospodarstvih nam v zadnjih mesecih dajejo precej več razlogov za optimističen pogled v prihodnost. Kako tudi ne, če smo že v šestem letu od izbruha globalne finančne krize. Kljub občasnim nihanjem na svetovnih delniških trgih, ki so posledica političnih nesoglasij v vodilnih gospodarskih velesilah, se finančni

strokovnjaki vse bolj strinjajo o luči na koncu tunela. Slovenija je s tega vidika tako v letošnjem kot tudi prihodnjem letu negativna izjema. Gospodarska aktivnost še naprej upada. Kljub temu nas pri nalaganju osebnih presežnih sredstev to ne omejuje, saj nam globalno naložbeno obzorje ponuja številne priložnosti. Donosnost naložbenih razredov je precej odvisna od osebnega odnosa do tveganja, ki se v posameznih obdobjih močno spreminja. Po izbruhu krize leta 2008 je bilo opaziti naglo selitev globalnih prihrankov iz delniških v varne obvezniške naložbe, zlato in denarna sredstva. Vsako obdobje prinese tveganja, vendar obenem nove priložnosti za ustvarjanje donosa. V daljšem časovnem obdobju velja, da bolj tvegane naložbe prinašajo višje donose. Zato pri sestavi naložbenega portfelja posameznika velja razpršiti prihranke med depozite, obveznice in delnice. Saj poznate tisto o različnih jajcih v košari. Odločitev o izbiri tveganih in varnih naložbenih oblik je primerno definirati glede na življenjsko obdobje, v katerem ste.

MLADOST JE NOROST

Za doseganje dolgoročnih finančnih ciljev posameznika je pomembna predvsem disciplina pri nalaganju. Naše življenje je dolga in nepredvidljiva cesta. Za mladega človeka se zdi neskončna in brezčasna. Minljivosti časa se zares zavedamo šele v zlatem jesenskem obdobju. Življenjsko pot nam običajno prekrizajo izzivi, skušnjave in nepredvidljivi dogodki. Prav v takšnih trenutkih se ljudje običajno odločimo za

nepremišljene poteze, ki nas lahko odmaknejo od dolgoročno zastavljenih ciljev. Posameznik v svoji rani mladosti išče izzive v nepredvidljivem, svobodnem in občasno nepremišljenem početju, saj ga pri odločanju vodijo predvsem brezskrbnost, intuicija in kratkovidnost, medtem ko v fazi odraščanja in zrelosti stremi predvsem k varnosti. Mladost je v nekaterih pogledih občasno vsekakor norost, ampak predvsem zato, ker si velike vzpone in padce v mladih letih lahko privoščimo, saj se le tako najdemo in sčasoma oblikujemo v zrelo osebnost. Učenje na lastnih napakah pripomore k modrejšim odločitvam v življenjskih obdobjih, v katerih nas čakajo resnejše in velikokrat tudi težje premagljive ovire. Podobna filozofija velja pri sestavi optimalnega naložbenega portfelja, pri kateri je pomen časovne komponente investiranja za dolgoročen finančni uspeh in varnost posameznika prevečkrat spregledan.

KRIZA SREDNJIH LET

Tudi zrelejši posamezniki pogosto doleti kriza srednjih let, ko se v iskanju večnega spomina na brezskrbno mladost in navidezne brezčasnosti vedejo kot najstniki. Znajdejo se pred skušnjo, da bi prevzeli dodatno tveganje in tako nadoknadi vse priložnosti, ki so jih izpustili v mlajših življenjskih obdobjih. Podobno posamezniki v zlati sredini svojega življenja ravnavajo pri izbiri osebnih naložb. Morebitna izbira bolj tveganih naložb v življenjskem obdobju, ko je pomembno predvsem ohranjanje vrednosti naložb, nas lahko drago stane. Prav takšna tveganja, povezana z vedenjskimi odmiki od časovno optimalnega finančnega cikla, želimo preprečiti. Ker je finančno samodisciplino težko doseči, so lahko skladi življenjskega cikla orodje za premagovanje skušnjav na naši poti k finančnim ciljem. Z začetkom leta 2014 bodo takšni skladi na voljo tudi v Sloveniji.

AVTOMATSKO POPRAVLJANJE NAPAK

Statistika prelivanja sredstev iz delniških v varnejše oblike naložb, bodisi obvezniške sklade ali celo instrumente denarnega trga, kaže, da se največji tok običajno odvija z zamikom glede na dogajanje na delniških trgih. Delniški skladi imajo navadno največje prilive prav v obdobjih, ko se cikel rasti končuje, in največje odlive, ko se cikel rasti šele začne. Zaradi vse večjega pomena dolgoročnega varčevanja na eni strani in vedenjskih napak investorjev na drugi strani je poudarek na smotrnosti skladov življenjskega cikla toliko pomembnejši. Nedavno sprejeti podzakonski akti o dodatnem pokojninskem zavarovanju bodo omogočili privlačnejši način upravljanja pokojninskih skladov tudi v Sloveniji. Prav takšne oblike skladov bodo pisane na kožo posameznikom glede na življenjsko obdobje.

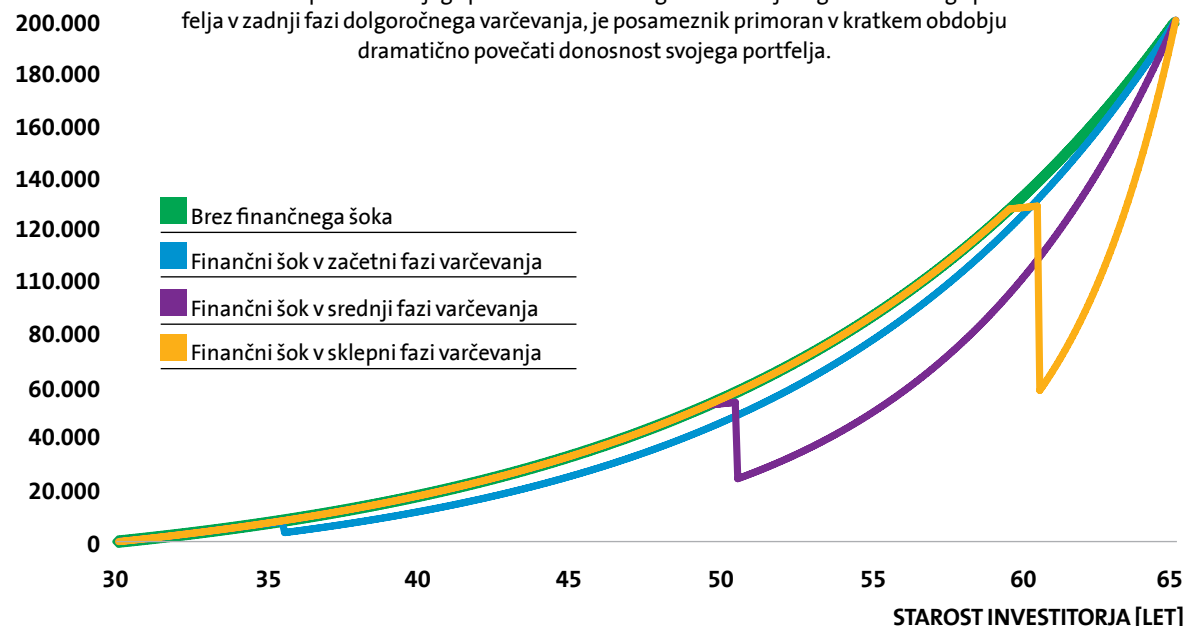
Veliki nemški pisec J. W. Goethe je dejal: »Srečen je človek, ki lahko konec svojega življenja poveže z njegovim začetkom.« Podobno je z osebnim naložbenim portfeljem, ki naj logično sledi posameznim fazam življenjskega cikla. Navsezadnje je uspeh vedno nagrada za pogum, vztrajnost in potrpežljivost. ■

Nina Kelemen, CFA, mag., upravljalca premoženja,
Zavarovalnica Triglav

Primerjava delniške in obvezniške naložbe skozi čas

VREDNOST
PORTFELJA
[EUR]

Nenadni finančni šoki lahko vrednost portfelja, ki je sestavljen pretežno iz delniških naložb, močno zmanjšajo. Krajši ko je naložbeni horizont posameznika, težje je odpraviti posledice šoka. Če pride do večjega padca vrednosti tvegane sestavljenega naložbenega portfelja v zadnji fazi dolgoročnega varčevanja, je posameznik primoran v kratkem obdobju dramatično povečati donosnost svojega portfelja.

**7 ŽIVLJENJSKIH OBDOBIJ
PO SHAKESPEARJEVO**

Že Shakespeare je naše življenje razdelil na sedem obdobj, v vsakem od njih pa igramo novo vlogo: od nemočnega otroka in brezglavo zaljubljenega najstnika do vojščaka ter pravičnika. Podobna filozofija velja pri sestavi optimalnega naložbenega portfelja.

Moj otrok

Še pred štirimi leti je bilo življenje mojega sina jasno izrisano. Vedel je, s kom se bo poročil, po poklicu je nameraval postati raziskovalec in pomembno mu je bilo, da je bil zunaj do teme in ob sobotah imel eno uro dostopa do računalnika.

Danes, ko hodi v sedmi razred, ni ne duha ne sluha o morebitni bodoči ženi, po poklicu bo ekonomist ali elektrotehnik, najpomembneje pa je, da ima čas za svojo tablico, in to ne samo eno uro ob sobotah. Zgodilo pa se je še nekaj. Kar naenkrat ima več zelo visokoletečih ciljev. Med najvišjimi je sprojektirati najboljši tank, kar jih je videla vojaška zgodovina, in projekt dejansko prodati, drugi pa je doseči več kot 100.000 ogledov njegovega posnetka na portalu YouTube in s tem kaj zaslužiti. Pa da ne pozabim, najljubši avto, ki bi ga imel, je Porsche Cayenne. Pri tako visokoletečih ciljih se sprašujem: naj ga takoj surovo prizemljim, naj dopustim sanjarjenje ali naj ga spodbujam, da se bo mogoče kaj celo uresničilo? Kaj je prav? Kje je zdrava mera razuma? Za zdaj se držimo načela: osnovne potrebe mu zagotavlja z možem, luksuzni program, kot so kino, prigrizki in tablica, mora plačati sam iz lastnih prihrankov. S tem mu želim vcepiti, da mu bova z možem vedno pomagala, ko bo šlo za osnovne potrebe, luksuz pa si mora zagotoviti sam, če ga želi. Se bo pa ta osnovni program čez tri leta, ko bo šel v srednjo šolo, korenito dvignil. Na štipendijo ne moremo kar tako računati, na pocenitev šolskih potrebščin, avtobusnega prevoza, izletov in malic pa tudi ne, česar smo se zavedali že pred leti, ko sva se z možem odločila za Investicijsko zavarovanje Fleks za mlade. To zavarovanje je namenjeno staršem, ki želijo varčevati v korist otroka in hkrati biti zavarovani. Zavarovanje je tako prilagodljivo, da lahko po potrebi tudi med njegovim trajanjem del sredstev namenimo otroku za na primer štipendijo. Ob začetku vsakega šolskega leta se mi tudi nasmiha, ker se mi ni treba ubadati z nezgodnim zavarovanjem za sina, saj je tudi to že zajeto v zavarovanju.

ŠE PREHITRO BODO ZRASLI

Pri snovanju Investicijskega zavarovanja Fleks za mlade smo upoštevali prav ta naravni cikel otrokovega življenja. Zavarovanje je dolgoročno, saj bomo mogoče za otroka skrbeli tudi po njegovem 20. letu, dokler ne bo končal šolanja in našel službe. Če pa bodo žena, otroci in selitev prišli že prej, zavarovanje predvideva predčasna izplačila tudi v teh primerih.

ZAVAROVANJE IN VARČEVANJE

Zavarovanje Fleks za mlade deluje tako, da sva z možem do otrokovega 26. leta starosti zavarovana za primer smrti, sin pa nezgodno. Hkrati varčujeva v skladih, pri čemer sva izbrala naložbeno strategijo »finančni cilji«, ki dolgoročno obeta višje donose, zagotavlja dinamično prelivanje sredstev iz bolj tveganih v manj tvegane naložbene politike in s tem varuje že ustvarjene donose najinih naložb. Mesečne premije sva izbrala tako, da jih zagotovo lahko pogrešiva. Če bi bil sin sposoben brzdati svoj vzgib takoj porabiti, kar dobi od babic in dedkov, bi lahko prihranke dodatno vplačala na naložbeni račun zavarovanja.

V času trajanja zavarovanja sva z možem tudi zavarovana za primer smrti. Za take primere zavarovalnica jamči, da bo na naložbenem računu zavarovanja zagotovila sredstva najmanj v višini zajamčene zavarovalne vsote, otroku pa jih izplačala ob njegovi zahtevi.

Pri 26 letih lahko sin sam postane zavarovana oseba na polici in še naprej upravlja sredstva, ki se bodo nabrala na računu zavarovanja. Lahko bo dvignil delna sredstva, si privoščil rento, se dodatno zavaroval še z drugimi zavarovanji in določil najljubše dekle za upravičenko. ■

Jara Gajšek, analitik za raziskave, analize in procese prodaje II, Zavarovalnica Triglav

Fleks za mlade

Vsi otroci, ki še niso dopolnili 18 let, so lahko odslej ponosni lastniki svojega investicijskega zavarovanja.
www.fleks.si/fleks-za-mlade

Uveljavljanje pravic iz javnih sredstev in življenjsko zavarovanje

Že samo od sebe se ponudi vprašanje, na kakšen način se pri ugotavljanju mojega materialnega položaja upoštevajo sredstva, ki jih vplačujem v življenjsko zavarovanje, oziroma kako se bo upoštevalo izplačilo iz mojega življenjskega zavarovanja.

Za pridobitev različnih vrst pravic je v skladu z Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS) treba na pristojni center za socialno delo vložiti pisno vlogo za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. V slednji je vlagatelj dolžan navesti tudi podatke o svojem materialnem položaju in materialnem položaju oseb, ki se pri tem upoštevajo (v največ primerih gre za zakonca oziroma osebo, s katero vlagatelj živi v zunajzakonski skupnosti, ali osebo, s katero vlagatelj živi v registrirani istospolni partnerski skupnosti, otroke in pastorko, ki sta jih vlagatelj ali predhodno navedena oseba oziroma zakonec dolžna preživljati po zakonu), in sicer za tiste dohodke, prihranke in premoženje, ki niso razvidni iz uradnih evidenc. V vlogi so pri tem navedeni primeri takšnega premoženja, med njimi tudi življenjsko zavarovanje. Pri slednjem naj bi se navedla mesečna premija in/ali izplačilo iz zavarovanja.

KAKO SE UPOŠTEVA IZPLAČILO

Izplačilo iz življenjskega zavarovanja se pri uveljavljanju pravic po ZUPJS, to je največkrat pri pravici do otroškega dodatka, državne štipendije, subvencije pri plačilu vrtca, dodatne subvencije za malico oziroma kosilo za dijake ali učence, upošteva kot premoženje, in sicer tako, da se višina izplačila poveča za fiktivno določen dohodek. Ta se določi v višini letnega zneska obresti, izračunanih od vrednosti premoženja (izplačila iz življenjskega zavarovanja). Pri tem se upošteva povprečna letna obrestna mera za gospodinjstva za vezane vloge nad enim letom in do dveh let za leto pred letom vložitve vloge po podatkih Banke Slovenije.

Primer:

Izplačilo iz življenjskega zavarovanja: **1.000 EUR**

Predpostavljena obrestna mera: **4,5 %**

Kot povečanje materialnega stanja posameznika se šteje 45 EUR.

Pri uveljavljanju pravic po zakonu, ki ureja socialnovarstvene prejemke, to je pri pravici do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, subvencije za najemnino, pravici do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev in pravici do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, pa se izplačilo iz življenjskega zavarovanja upošteva nekoliko drugače. Če vlagatelj ne presega cenzusa, ki je meja, do katere je glede na premoženjsko stanje družine lahko upravičen do socialnovarstvenih pravic, se izplačilo

vštevava v ugotavljanje premoženja (dohodka) vlagatelja. Pristojni center za socialno delo ga lahko upošteva kot zmanjšanje razlike do doseganja cenzusa, ki je določen za posamezno pravico. To je prepuščeno prostemu preudarku centra za socialno delo, vendar le, če vrednost tega premoženja (dohodka) presega predpisani znesek (trenutno 13.780 EUR), ko se pri znižanju lahko upošteva tretjina tako ugotovljenega dohodka. Preprost izračun v teh primerih ni mogoč.

KAKO SE UPOŠTEVAJO PLAČILA PREMIJ

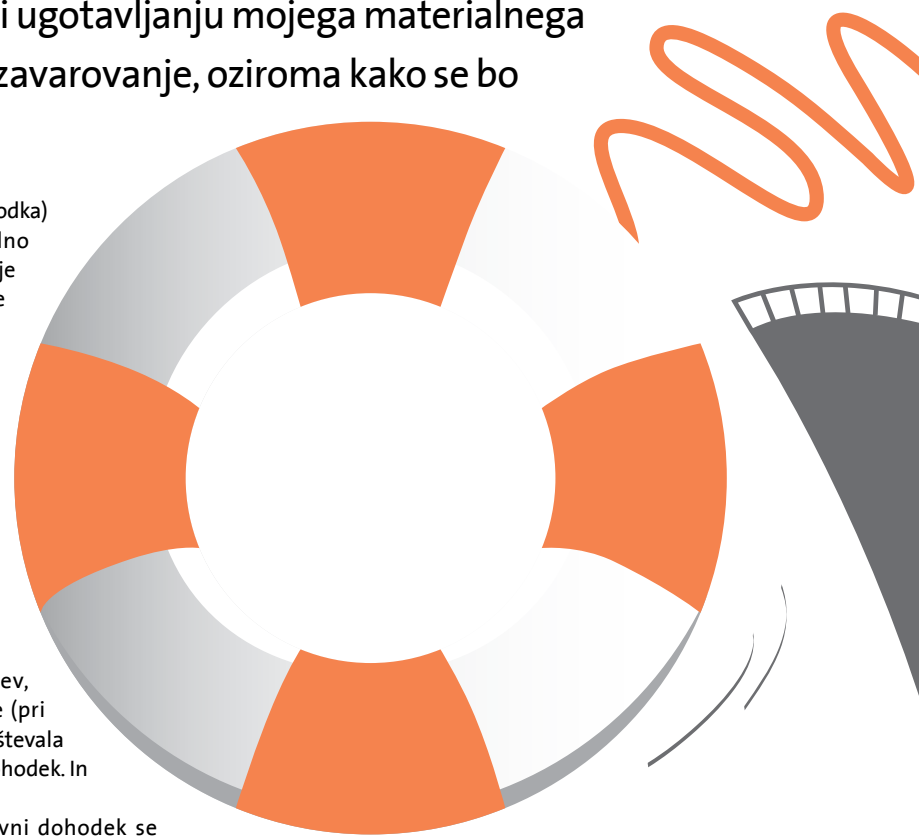
Drugače je pri obravnavi sredstev, plačevanih v življenjsko zavarovanje (pri premijah), saj naj bi se ta sredstva upoštevala le kot posredni, fiktivno ugotovljeni dohodek. In kaj to pomeni?

Posredno ugotovljeni oziroma fiktivni dohodek se upošteva zgolj takrat, ko se ugotovi, da oseba v določeni višini plačuje za blago ali storitve (v našem primeru premije za življenjsko zavarovanje), česar za ugotovljenim (centru za socialno delo razvidnim) dohodkom ne bi zmogla (npr. izkazuje brezposelnost, nič prihodkov). V tem primeru se taka vplačila načeloma v celoti štejejo za posredni dohodek, ki izkazuje materialni položaj vlagatelja.

KAJ LAHKO ZAKLJUČIMO?

Izplačilo iz življenjskega zavarovanja se sicer šteje kot premoženje vlagatelja, vendar pri pravicah po ZUPJS le v višini obresti. Pri uveljavljanju pravic po ZSVarPre izplačilo predstavlja premoženje vlagatelja, ki lahko vpliva na zmanjšanje ali izgubo socialnovarstvene pravice, vendar le, če presega uradno določeni limit in tako odloči center za socialno delo v konkretnem primeru. Plačila premij se pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev ne upoštevajo kot povečanje premoženja vlagatelja, se pa upoštevajo v primeru, ko vlagatelj nima izkazanih sredstev, iz katerih bi premije lahko plačeval. Takrat se štejejo za posredni dohodek, ki izkazuje materialni položaj vlagatelja. ■

Maja Golovrški, mag. pravnih znanosti, vodja pravne službe Centrala, Zavarovalnica Triglav

MOŽNE PRAVICE IZ JAVNIH SREDSTEV:

- otroški dodatek
- denarna socialna pomoč
- varstveni dodatek
- državna štipendija
- pridobitev subvencije pri plačilu vrtca
- dodatna subvencija za malico oziroma kosilo za dijake ali učence
- oprostitev plačila socialnovarstvenih storitev
- subvencija za najemnino
- prispevek k plačilu družinskega pomočnika
- pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev
- pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje

Edinstven tek po posestvu Brdo

Drugi Triglav tek je tudi letos dosegel dober namen in združil vse generacije. Kar 1000 tekačev, ki so tekli v štirih različnih kategorijah, si je zaslužilo glasno spodbujanje številnih gledalcev. Na **Brdo pri Kranju** so prišla tudi svetovno znana športna imena, kot so **David Kadunc**, **Žan Košir**, **Teja Gregorin** in **Jakov Fak**, športni legendi **Ivo Daneu**

in **Dušan Mravlje** ter mladi upi slovenskega športa. Ob promociji rekreativnega športa in spodbujanju zdravega načina življenja je imel dogodek tudi dobrodelno noto. Zavarovalnica Triglav je Kliničnemu oddelku za nevrokirurgijo Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani predala donacijo za sofinanciranje posebne tehnološke opreme.

Zdravstveno zavarovanje na potovanjih v tujini z asistenco (ZZPT)

Ob besedi dopust ali potovanje se v mislih že pripravljamo na oddih in nepozabne trenutke. Da bomo brezskrbni tudi v času potovanja in bivanja v tujini, je sklenitev zavarovanja prava odločitev. **Zdravstveno zavarovanje na potovanjih v tujini z asistenco** zagotavlja finančno varnost (kritje stroškov nujnega zdravljenja in stroškov prevoza zaradi bolezni ali nezgode) ter vključuje 24-urno pomoč oziroma asistenco tudi v slovenskem jeziku.

Z letošnjo prenavo zavarovanja smo **ob nespremenjeni premiji** pri obstoječih programih **zvišali zavarovalna kritja** in dodali nov zavarovalni program za posameznike:

ZAVAROVALNI PROGRAM	ZAVAROVALNO KRITJE
Osnovni	do 20.000 EUR, od tega za stroške prevoza največ do 5.000 EUR
Nadstandardni	do 35.000 EUR, od tega za stroške prevoza največ do 10.000 EUR
Nadstandardni +	do 50.000 EUR, od tega za stroške prevoza največ do 15.000 EUR
Nadstandardni IND	do 100.000 EUR, od tega za stroške prevoza največ do 20.000 EUR

Za čas študija v tujini lahko po programih osnovni, nadstandardni in nadstandardni + sklenemo **zavarovanje za dijake in študente**. Čas trajanja zavarovanja je lahko od 90 dni do enega leta.

Novooblikovani zavarovalni program nadstandardni IND je namenjen posameznikom, ki potujejo v države z visokimi stroški zdravljenja. Čas trajanja zavarovanja je lahko od 90 dni do enega leta.

Po novem **24-urno pomoč** v tujini zagotavljamo s pomočjo **TRIGLAV ZDRAVSTVENE ASISTENCE** v slovenskem jeziku na telefonski številki **+386 59 09 1881**.

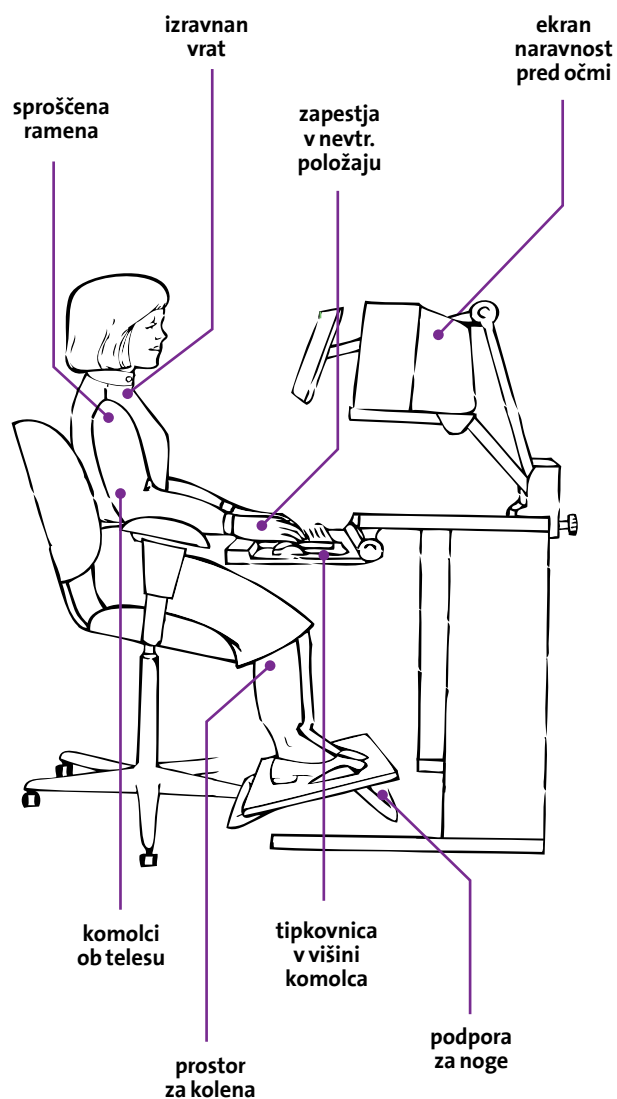
Menedžer svojega zdravja na delovnem mestu

Ergonomija je znanost, ki preučuje možnosti, kako izboljšati delovno okolje, da bi bilo varno, udobno in da bi zaposlenim ponujalo kar najboljše delovne razmere. Zajema več področij:

- fizične obremenitve,
- toplotne obremenitve,
- obremenitve vida in
- obremenitve sluha.

Pravilno urejeno delovno mesto ustvarja dobro počutje in zmanjšuje verjetnost napak ter s tem poškodb. Več kot 30 odstotkov odsotnosti z dela je namreč posledica bolezni, ki izhajajo iz nervoz. Te so odziv na vrsto in organizacijo dela ter delovne razmere.

Zagotavljanje varnega in zdravju neškodljivega dela z računalnikom postaja vse bolj aktualno. Predstavljamo nekaj kratkih koristnih nasvetov za vsak dan.

Ustrezen položaj

Interaktivni vodič za varno delo za računalnikom: www.triglav.si/files/varno_delo

Invalidska upokojitev: vztrajno krčenje pravic in višine pokojnine zahteva dodatno zaščito

Življenjska zavarovanja poskrbijo predvsem za varnost v primeru smrti, kaj pa pri popolni trajni nezmožnosti za delo?

V tem primeru nas po vsej verjetnosti čaka invalidska upokojitev. Večina ob tem pomisli, da bo zanje v taki situaciji ustrezno poskrbela država. Vendar na žalost ni tako. Če pogledamo razmerje med povprečno slovensko mesečno plačo in povprečno invalidsko pokojnino, vidimo, da med njima zeva velik prepad, v letu 2012 že 510,86 evra (991,44 evra proti 480,58 evra). Poleg tega ne gre zanemariti dejstva, da se pravice iz naslova invalidskega in pokojninskega zavarovanja vztrajno krčijo; razmerje med povprečno neto invalidsko pokojnino in povprečno neto plačo je med letoma 2003 in 2013 padlo s 57,6 odstotka na samo 48,5 odstotka. Skrbi v zvezi z invalidsko upokojitvijo nekateri odženejo z argumentom, da njih to že ne more doleteti in da je invalidnost v večini primerov posledica nezgod, ki se ne dogajajo pogosto. Vendar statistični podatki ovržejo tudi tako razmišljanje. Po podatkih Zavoda RS za pokojninsko in invalidsko zavarovanje namreč vsako leto več kot 2.000 oseb utrpí poškodbo ali bolezen, na podlagi katere postanejo invalidi I. kategorije. Prevladujoč vzrok pa je bolezen, v letu 2012 kar v 90,9 odstotka vseh primerov. Poleg padca dohodkov, ki ga povzroči popolna trajna nezmožnost za delo, pa običajno nastanejo še stroški, ki so povezani z zdravljenjem, terapijami, oskrbo, prilagoditvijo življenja ali čim podobnim.

NOVO ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE TRIGLAV ZAŠČITA
Ravno našete skrbi odpravlja novo zavarovanje, ki združuje tri kritja:

1. glavno kritje za primer popolne trajne nezmožnosti za delo,
2. kritje za primer hujših stanj in
3. kritje za primer smrti.

Glavno kritje z izplačilom zavarovalne vsote v enkratnem znesku ali v obliki rente poskrbi za pokritje dohodkovne vrzeli ali za pokritje stroškov v primeru invalidske upokojitve. V zavarovanje so pod kritjem za hujša stanja vključena stanja, ki še ne pomenijo invalidske upokojitve, vendar so za zavarovano osebo zadosti travmatična in po naši oceni terjajo dodatno finančno zaščito, zato se, če pride do njih, kot predplačilo izplača 50 odstotkov zavarovalne vsote za primer popolne trajne nezmožnosti za delo. Zavarovanje pa pokriva tudi smrt in z izplačilom zavarovalne vsote za primer smrti, ki znaša 10 odstotkov zavarovalne vsote za primer popolne trajne nezmožnosti za delo, poskrbi za pokritje najnujnejših stroškov.

Zavarovanje ne vsebuje varčevalne komponente, zato ponuja dobro zaščito ob dostopnih premijah.

Življenjskemu zavarovanju Triglav zaščita lahko priključite tudi tri dodatna zavarovanja in z njimi še bolj poskrbite za svojo varnost ter varnost svojih najbližjih: dodatno nezgodno zavarovanje, dodatno nezgodno zavarovanje otrok in dodatno zdravstveno zavarovanje na potovanjih v tujini z asistenco. ■

Andraž Hartman, vodja podpore za osebna zavarovanja v hčerinskih družbah, Zavarovalnica Triglav

Opis kritij

Podrobnejše informacije dobite na strani, kjer najdete tudi brošuro: www.triglav.si/zavarovanja/posamezniki/življenjska_zavarovanja/triglav-zascita.

Druge ugodnosti

Popust za Življenjsko zavarovanje Triglav zaščita, če imate oblikovan Triglav komplet, znaša 10 odstotkov, sklenjeno zavarovanje pa prinese 2 odstotka popusta pri premoženjskih zavarovanjih, vključenih v Triglav komplet.

Skoraj
pol milijona
zavarovancev
že ima
Triglav komplet.

Kaj pa vi?

Združite tudi vi
vsa zavarovanja
in prihranite
do 50 %.

Na dan 6. 11. 2013 je bilo v Triglav komplet
vključenih 443.674 zavarovancev.

- Nova zavarovanja, dvojni popusti.
- Že dve zavarovanji sta komplet.

  Triglav Group

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si